A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

M 1 5 1 1 3 1 1 1

TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV MINT ANYANYELV

1. feladatlap

Iskolai irodalmi esszé (terjedelme legalább 700 szó)

2015. május 5., kedd / 120 perc

Engedélyezett segédeszközök:
A jelölt golyóstollat vagy töltőtollat és helyesírási kéziszótárt hoz magával.
A jelölt két értékelőlapot és két pótlapot kap a vázlatkészítéshez.
Az elemző-értékelő esszé alapjául szolgáló szöveg perforált lapon van, amelyet a jelölt óvatosan kitép(het).

ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!
Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát (az erre kijelölt helyre ezen az oldalon és az értékelőlapokon)! Kódszámát a pótlapra is írja rá!

A feladatlap egy értekező és egy elemző-értékelő esszé szempontsorát tartalmazza. Az esszé terjedelme legalább 700 szó. Összesen 50 pont érhető el.

A táblázatban jelölje x-szel a választott esszét!

1.	2.

Töltőtollal vagy golyóstollal írjon a **feladatlapba**! Írott betűkkel, olvashatóan irjon, és ügyeljen a helyesírásra! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd írja le újra! Az olvashatatlan esszét 0 ponttal értékeljük. Dolgozata vázlatát írja a pótlapokra, de azt az értékelés során nem vesszük figyelembe.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

A feladatlap terjedelme 12 oldal, ebből 1 üres.

© RIC 2015

M 1 5 1 1 3 1 1 1 0 2

A szürke mezőbe ne írjon!

Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia

A szürke mezőbe ne írjon!

MELLÉKLET A 2. CÍMHEZ

Figyelmesen olvassa el a szövegrészletet!

Nem érdekelt, ki lát, mit gondol rólam, először, mióta tanár lettem, nem törődtem azzal, mit szól az osztály, hogy ott ülök egy padon, és nem tudom visszatartani a könnyeimet. Bálint még közelebb húzódott hozzám, most nemcsak a kezem fogta már, átölelte a vállamat is. Arra gondoltam, mióta élek, készültem rá, hogy a felesége legyek, s most itt vagyunk, közel a célhoz, közelebb, mint Henriett halála napján, mert nincs háború és bombaveszély, és reálisabban lehet tervezni, mint bármikor, csak éppen megöregedtünk, s ő éppúgy nem szeret már azzal a szomorú hevességgel, ahogy valaha szeretett, ahogy az én érzelmeim is elfáradtak és kihűltek. Úgy indulunk neki az életnek, mint az útitársak, akik, mikor Isten tudja, merre sodorja a hajójukat a szél, egymásba kapaszkodnak, és elmesélik egymásnak nyomorult emlékeiket, mert ugyanarra emlékeznek, és ugyanarról a szárazföldről tudják, milyen volt rajta élni, míg ki nem csapódtak róla a tengerre, és ugyanazt az eget látták fényleni és kékleni, amikor még nem dörgött.

Csak ültem, gondolatban elbúcsúztam a nyugalomtól és a békétől, elbúcsúztam Palitól, aki szeretett, és aki mellett egyszerű és kényelmes volt az élet, aki nem kívánt többet, mint amennyit adni tudtam neki, és sose kívánkozott hallgatásom és titkaim mögé. Akkor már nem sírtam, elfáradtak a könnyeim is. Inkább zsibbadt voltam, rémült. Bálint csak nézett rám, gyöngédség volt a szemében, szánalom. Megszokta, hogy nem mindig értem őt, ezt olykor karikírozta is, legvadabb szerelmünk idején is előfordult, hogy kicsúfolt miatta, mennyire nem látok a gondolatai közé, most míg visszanéztem rá, úgy szerettem volna megmondani neki, hogy talán először életében pontosan tudom, mi jár az eszében, és miért szán olyan nagyon. Tudom, hogy nyelvén a mondat, amit hozzá szeretne tenni a leánykéréshez: „Hullát viszek neked, Irén, nem azt, akit valaha szerettél, megkapsz, de üres lettem, híg levegő.” Hallgattam, túlságosan fagyott voltam a perctől, amely elért és lenyűgözött mind a kettőnket, pedig meg kellett volna mondanom neki, hogy nyugodjék meg, és ne szánjon, vagy inkább magát is szánja, ne csak engem, mert hiszen Elekes Irén sincs többé, sőt talán nem is volt soha. Amíg Blanka mellettem élt, kerek voltam, egész, tökéletes. Azt hittem, így születtem, ilyennek, és azt hitte ő is. Aztán egyszer csak rájöttem, sosem voltam az, akinek gondoltak vagy magam képzeltem magam, egyszerűen csak annyira szeretett valaki, hogy megvalósította valamennyi bűnömet helyettem, mielőtt egyáltalán megfogalmazhattam volna magamnak, mit szeretnék tenni, ha nem volnék konvenciók rabja és voltaképpen gyáva is. De Blanka elhagyott, azóta magam követem el a bűneimet, s akik velem élnek, riadtan térnek ki az utamból. Csak Pali tud elviselni igazán, akinek nincsenek emlékei ifjú magamról. Láttam magamat, magunkat az új lakásban, ahová beköltözik majd Bálint, láttam közöttünk, amint keresi a csendet, az őrnagy háza nyugalmát, amely ott maradt a Katalin utcában, ahogy csak áll, és néz majd ránk tanácstalanul, mikor ordítok az anyámra, és földhöz vágom a tányért, és megpofozom Kingát, ha idegesít, és a konyhában, ha holtfáradtan hazajövök az esti iskolából, a véletlenül elmosatlan maradt csészét rázom a férfiak felé, és mindenkinek elpanaszolom, micsoda sorsom van.

Ültünk, hallgattunk. Mindketten elhallgattuk, amit meg kellett volna mondanunk a másiknak, s ez egyszer én tudtam, nem Bálint, hogy ha szólunk, az se változtatott volna semmin. […] Oldalra néztem, mert azt hallottam, Bálint sóhajt, de nem sóhajtott, ásított, nem úgy, mint aki unatkozik, hanem mint aki fáradt, és akkor hirtelen azt éreztem, ásítanom kell nekem is, hogy iszonyúan fáradt vagyok én is […].

Semmi gyakorlati dologról nem beszéltünk, semmi részletről, nem volt sürgős, tudtuk, ráér, azt is, Pali majd elintézi, ami kell, s úgy, hogy a legkevesebb vérveszteséggel történjék minden. […] Közben azt éreztem, gyűlölöm azt az erőt, amely önfegyelemre kényszerít, arra, hogy olyan legyek, amilyennek mások óhajtanak, magam szeretnék maradni végre, mert fáraszt minden és mindenki, legjobban Bálint. Elindultunk, és tudtam, nem leszek már magam soha többé, míg élünk, és azt is, hogy ami történt, vagy történni fog, értelmetlen, felesleges és késő.

Szabó Magda: Katalin utca (részlet)
Európa Könyvkiadó, 2005. 198–201.

perforiran list

A szürke mezőbe ne írjon!

Üres oldal

A szürke mezőbe ne írjon!

1. „Az az élet egyik törvényszerűsége, hogy az emberek bűnhődnek. Bűnhődnek, amiért jók voltak, bűnhődnek, amiért rosszak voltak.” (J. H. Updike)

(Értekező iskolai irodalmi esszé Szabó Magda Katalin utca és Bernhard Schlink A felolvasó című regénye alapján)

Szempontok:

- Ismertesse a két regény témájának összehasonlíthatóságát, röviden mutassa be Bálintot és Michaelt!
- Vázolja fel a két férfi életének sorsdöntő fordulatát, majd vizsgálja meg, a történtek következtében hogyan élik meg önmagukat és a szűkebb környezetüket! Fejtse ki, mi a közös kettejük sorsában, továbbá azt, hogy Ön szerint vétkesek-e valamiben!
- A dolgozatcímet értelmezve fejtse ki, Ön szerint Bálint és Michael miért nem tudták feloldozni önmagukat!

2. „…ami történt, vagy történni fog, értelmetlen, felesleges és késő” (Szabó Magda)

(Elemző-értékelő iskolai irodalmi esszé Szabó Magda Katalin utca című regényének részlete alapján)

Szempontok:

- Ismertesse a szövegrészlet narrációját, vázolja Irén és Bálint kapcsolatának fordulópontjait!
- Magyarázza meg, miben érzékeli Irén a jelenlegi helyzet ellentmondásosságát! Mutassa be, milyennek látja Irén a házasságra készülő önmagukat, majd vizsgálja meg önmagával kapcsolatos három felismerését! Fejtse ki, Ön szerint ezek közül melyik és miért volt a legmeghatározóbb Irén jellemének alakulásában!
- Fejtse ki, Ön szerint Irén miért választotta a Bálinttal való közös utat, valamint azt, Ön hogyan döntött volna a helyében! Válaszát indokolja meg!

A szempontok sorrendjét nem kötelező betartani.

Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, valamint a stilisztikai és a nyelvi megformálásra!

A szürke mezőbe ne írjon!

A szürke mezőbe ne írjon!

A szürke mezőbe ne írjon!

A szürke mezőbe ne írjon!

A szürke mezőbe ne írjon!

A szürke mezőbe ne írjon!

M 1 5 1 1 3 1 1 1 1 2

A szürke mezőbe ne írjon!